

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
Četrletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 6'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Donavska konfederacija.

Ko je po dolgi in mučni bolezni končno vendar enkrat izdihnili naša stara mačeha avstro-ogrska monarhija in smo mi Slovani od veselja vriskali, tedaj so ob njenem odprtem grobu milo plakali naši tirani, različni nemški in madžarski princi, aristokrati in njih varovanci. Toda to plakanje ni trajalo dolgo. Spoznali so, da se s solzami in vzdihovanjem ne da več poklicati v življenje ono, kar je za vedno položeno v grob. Radi tega so se koj po preteku prvega žalovanja in obupa spravili na delo, da ustvarijo, če že ne mlado Avstro-Ogrsko, pa vsaj nekaj njej podobnega. Tako je iz njihovih globokih premišljevanj prišla na svet ideja — Donavske konfederacije, Avstro-Ogrske v drugi izdaji.

Da je bilo in je še med avstrijskimi Nemci in med Madžari časopisje, ki stoji vedno odprto tem gospodom, je pač znana stvar. In to časopisje je pričelo že kmalu po pogrebu Avstro-Ogrske delovati več ali manj odkrito

v tej smeri. Da to delovanje in vse ono tajno snovanje omenjenih gospodov ni bilo popolnoma brez uspeha je danes žal znana stvar. Lisjak najde povsod svoje brate, tako so jih našli tudi iznajditelji »Donavske konfederacije«. Največ umevanja pa so našli vsekakor na Angleškem in v Franciji. Seveda pri tolikih ljudeh in tako različnih interesih niso edini, kakšna in iz katerih sedaj samostojnih držav naj bi ta konfederacija sestojala. Nekateri so jemali v poštev N. Avstrijo, Madžarsko, Čehoslovaško, Jugoslavijo ter tudi Romunijo.

V Avstriji so zagovorniki konfederacije razdeljeni na dva tabora. V enem so oni treznejši, ki si žele te konfederacije radi strahu in spoznanja, da republika Avstrija sama zase nima bodočnosti, v drugem pa vsi oni, ki še vedno sanjajo po hegemoniji nad drugimi osvobojenimi narodi ter o zopetni vpostavitvi habsburške dinastije. Madžare vodi ena edina misel, kako bi si pridobili nazaj ozemlja, ki so jih osvobojeni narodi odtrgali od njihovega glo-

busa. Francozi upajo z ožitvorjenjem te ideje preprečiti zvezo N. Avstrije z Nemčijo ter tako napraviti s pomočjo slovanskih in deloma tudi romanskih (Romuni) narodov jak protiutež Nemčiji, katere se boje vkljub temu, da so jo strli skoro v prah.

Angleži pa zasledujejo prejkosleje svoje trgovske interese. Njim se zdi trgovanje z novonastalimi malimi državami preveč riskantno, radi tega bi imeli raje kaj večjega, kako večjega poslovanja zmožno firmo.

Pri nas v Jugoslaviji, kakor tudi na Čehoslovaškem to gibanje ni našlo odmeva. Pri nas v Jugoslaviji v prvi vrsti iz razloga, ker nam taka konfederacija nikakor ni potrebna, nasprotno, bila bi nam tudi v najidealnejšem slučaju balast. To je pa razgrelo avstrijske in deloma tudi madžarske zagovornike in ker so uvideli, da prijateljskim potom pri nas nič ne opravijo so se lotili zahrbtnega dela. Glavni organ teh mož, ki še vedno sanjarijo v novi Avstro-Ogrski „Grazer Tagespost“ si je izmislil novo sredstvo — razbitje Jugo-

Radivoj Rehar:

Selitev.

(Konec.)

Izginila je tudi ta slika in kakor na projekcijskem platnu ji je sledila tretja: V sobi vlada mrak, okna so zastirna, da ne bi prodrli v notranjščino ostri solčni žarki poletnega popoldneva, da ne bi vznemirili devetletnega sinka Ivana, ki leži bolan, bled in vpadel na belih blazinah. Ob vzglavju mu sedi Brigita odeta v črno, žalno obleko, v obrazu je blede kakor voščena sveča, ki gori poleg nje na nočni mizici, krog oči se ji rišejo črni kolobarji, znak prečutih in prekokanih noči. Nekdo potrka, vrata se nalahko odpro in v sobo stopi zdravnik. — Gospod doktor, moj bog, Ivančku je vedno slabše. Pomagajte mu; rešite ga, ker sicer zblaznim! ... Mrk in resen je zdravnikov obraz. Trdo, odločno mu zveni glas, ko ji veleval, naj ostavi sobo. Ona gre ... Na vratih se še enkrat obrne in prosi: Gospod doktor, pomagajte mu, rešite ga! ... Zdravnik stopi k postelji, gleda, tiplje otroka tu, tiplje tam, zmajuje z glavo ter mrmra sam zase nekaj česar Josip ne razume.

Gospod doktor ... Da! Zdravnik se obrne ter stopi k njemu, ki stoji ob divanu.

Gospod Karba, mu pošepeta čisto tiho, bodite pripravljeni, tu ni pomoči, če preživi

še nocojšnjo noč bo dosti, dneva ne bo dočakal več!

Zgodilo se je kakor je rekel ...

Četrta, zadnja slika: Na visokem mrtvaškem odru, obdana od cvetlic in medlo gorečih sveč leži ona — Brigita. Dolga leta žalovanja za sinom edincem so ji razgrizla prsa, jih prevrtala, izžmela, dokler ni naposled napočil dan, ko se je vtrgal zadnji kosček, ko so se njene, nekdanje tako lepe, tako žive oči, zaprle za vedno. Mirno leži vzznak in roke pred seboj in v rokah križ. Po stopnicah prihajajo znanci, tovariši, prijatelji, stopajo v sobo, tihi, zamišljeni, polni sočutja in pomilovanja, se križajo, prijemljejo za pušpanovo vejico, jo pomakajo v blagoslovljeno vodo ter škrope: Daj ji mir in odpustčanje, o Gospod ... Prosi za nas, ki nas še čaka ...

Josip Karba sedi, glavo v dlaneh in gleda te slike, ki hite mimo njegove do smrti izmučene duše.

To je bilo njegovo življenje odkar se je bil naselil v tem stanovanju, med temi stenami, ki so z njim vred videli in doživele vse to, ki so se nekoč z njim smejale, sladko, razkošno, ki so potem z njim vred jokale, grenko, bridko. Ah, te stene ga poznajo, te stene vedo vse in za to ga ljubijo kakor tudi on njih ljubi. In sedaj, sedaj naj se nakrat izseli, sedaj naj naenkrat pride sem v te njegove prostore drug, mlad človek ter naj tu

živja svojo razkošno, solčno srečo, naj se tu veseli. Kaj bi dejale te miru, žalosti in samote navajene stene? Kaj bi dejale? Ali bi se ne čutile onečastene, oskrunjene? Ne, ne, to se ne sme zgoditi ...

Nekdo je potrkal.

Naprej! ...

Starček se je počasi dvignil ter stopil par korakov bližje vrat, ki so se sunkoma odprla. Med dvermi se je prikazal oglednik stanovanjskega urada.

Gospod Karba, prišel sem pogledat, če ste že izpraznili stanovanje, kakor vidim je pa še sve tako, kakor je bilo. Kaj pa pravzaprav mislite?

Torej je ta vaša odredba resna? Vi torej res zahtevate, da se izselim?

Lepo vas prosim, mar mislite, da se šalimo? Danes se morate izseliti in to takoj! Če ne bo do dvanajstih stanovanje prazno, pošlem po policijo, da vam vrže vaše stvari na cesto, potem pa storite kar vam drago. Zbogom, gospod!

Oglednik se je obrnil ter odšel, ne da bi bil zaprl vrata za seboj. Starček je obstal nepremično kot kip, za hip je mislil, da se pogrezne v tla. Ne, to je bilo pregrozno. Do dvanajstih mora biti stanovanje prazno sicer ga izprazni policija. Naj ga, naj ga le izprazni, jaz ga ne bom. Ne ne, niti najmanjše stvarice ne premaknem z mesta. Naj izpraznijo sami ...

slavije od znotraj. In čudno v to svrhu se je lotil najprej dela istotam, kjer so ga, seveda iz čisto drugih interesov započeli Italijani — pri Hrvatih. Že nekaj časa sem piše omenjeni list skoro dan za dnem članke v katerih hujša Hrvate na sovrastvo proti Srbom in Slovencem. Izbiti Hrvati SHS to je njegov glavni cilj. V ta namen se poslužuje vseh, tudi najneumnejših in najpodlejših sredstev. Pri delu pa ga podpirajo hrvatski frankovci, ki so se zatekli v N. Avstrijo ter tam s pomočjo naših starih sovražnikov snujejo naklepe proti naši državi.

Čisto druge interese išče v »Donavski konfederaciji« Romunija. Glavno zagovornico je našla ta ideja v romunski kraljici, ki je kakor znano, faktično vladarica in silno slavohlepna ženska. Hotela bi razširiti območje svoje dinastije.

Poleg onih, ki imajo v mislih »Donavsko konfederacijo«, pa je še nebroj drugih z vsemi mogočnimi kombinacijami. Pred vsem zveza N. Avstrije in Madžarske, dalje zveza Romunije, Madžarske ter Bolgarije proti — Jugoslaviji, kar zagovarjajo najbolj Italijani, itd.

Paralelno s temi mahinacijami gredo one razcarja Karla in njegove žlahte, ki deluje z vsemi silami, da bi si priboril kje kak prestolček. V prvi vrsti ima v programu N. Avstrijo, Madžarsko in Poljsko. Upanje na madžarski prestolček je izpodbil § 126 mirovne pogodbe z Madžarsko, ki določa, da se tudi v slučaju, da se ljudstvo izreče za monarhijo, Habsburžani ne smejo vzeti v poštev. Če bi se enkrat posrečilo Habsburžanom priboriti si kak prestolček, bi to pomenilo za nje le začetek, iz katerega bi po receptu svojih pradedov začeli posegati dalje.

Vsa ta stremljenja, pa naj izhajajo od tu ali od tam, so naperjena proti nam Slovanom, zlasti pa proti Jugoslaviji, radi tega je prva naša dolžnost poskrbeti da ne pridejo do uresničenja.

Karba vstane, odpre vrata v sosednjo sobo, gre notri od tam gre v kuhinjo, pa se spet vrne nazaj in tako hodi tja in sem, sem in tja ves dopoldan. V njegovi stari, sivi glavi se je zrušilo vse, svet, življenje, pojmi, vse, čisto vse; zanj ne eksistira ničesar več, zanj je razrušeno vse. Duh mu je otopel, srce mu je skoro prenehalo biti. Ko hodi tako vpadel in sklučen sem ter tje je podoben samo še senci, ki je zablodila od bogvedi kod iz kraljestva Onostranstva v človeško stanovanje ter bega po mrzlih sobah iščoč nečesa, česar ni. Na izpraznitve ne misli, tudi na oglednika in na policiste ne. Njegove misli, kolikor jih je še zmožna producirati njegova glava, blodijo vse višje, po krajih, kjer ni stanovanjskih kriz.

Končno je napačila usode in odločitve polna dvanajsta ura, čas, ko bi se moral izseliti.

Tako torej! ... Izselim se! Ha, ha, ha! Tako vevla višja oblast, kedo bi se protivil? ... Storil bom ... Kam se imam izseliti mi niso izrecno ukazali, dobro, prosto mi je torej, nihče ne bo smel biti proti moji odločitvi. O, saj je vendar samo en edin kraj, samo en edin, saj drugega ni, ni, ni ...

Tiho, kakor duh je stopil starček k omari, jo odprl vzel iz nje debelo, močno vrvo, napravil zanjko ter si jo položil krog vratu; potem je vzel stol, ga postavil pod podboj, stopil nanj ter pritrdil konec vrvi za žebelj, ki je molel iz ometa, na katerem je nekoč visela težka velika preproga — izpodmaknil stol ter obvisel ...

Ob eni so prišli policisti izprazniti stanovanje.

Politični pregled.

Diplomatična zveza med Jugoslavijo in Nemčijo. Naša vlada je naročila naši delegaciji, naj stopi v stik z nemškim državnim predsednikom Ebertom v svrhu diplomatskih odnošajev med Jugoslavijo in Nemčijo.

Londonška posvetovanja. Italijanski listi poročajo, da se bo v Londonu razpravljalo predvsem o pristopu Italije k angleško-francoski obrambni zvezi, kar je po italijanskem mnenju potrebno ker bo Amerika izključena iz evropske politike. »Corriere della Sera« pravi, da je prvi predpogoj te zveze razjasnitev azijskega in turškega vprašanja. Francija naj bi dobila Sirijo, Anglija pa Palestino in Mezopotamijo.

Česka vladna kriza traja dalje. Kakor znano je povzročil češko vladno krizo, ki traja že precej dolgo časa, spor med narodnimi socialisti in socijalnimi demokrati, radi delavskega vprašanja. Sedaj se skušati obe stranki sporazumeti in sicer na podlagi, da se noben neorganiziran delavec nikjer ne sme sprejeti. Strankarska disciplina pa naj bi omilila vse od zunaj povzročene gospodarske in politične spore. Dočim je Klofačeva stranka s tem popolnoma zadovoljna, se stranka Strihrnega drži še precej rezervirano. Celo akcijo otežuje tudi spor, ki je nastal v socijalnem demokratski stranki sami.

Najbrže bo prišlo že v bližnjih dneh do preloma, tako da se bodo boljše oddelili od oficijelnih socialistov. Burja je nastala tudi radi dr. Kramarja in njegove ruske politike, ki je izzvala predvsem pri Japoncih oster protest.

Podkarpatski Rusi dobe avtonomijo in sicer na jako široki podlagi, tako glede uprave, šol in celo financ, tako da bodo v tem oziru skoro neodvisni od Čehoslovaške, kateri jih je dodelila pariška mirovna konferenca.

Konferenca društva za Ligo Narodov v Bruslju se je vršila od 30. novembra do 4. decembra. Jugoslovane je zastopal na tej konferenci Slovenec, vseučiliški profesor Pitamic, ki je predložil konferenci tudi predlog glede rešitve jadranskega vprašanja.

Italija in Čehoslovaška. Bili so časi, ko je koketiranje Čehoslovaške z Italijo silno žalilo našo bratsko ljubezen do Čehoslovakov. Polagoma pa, kakor vsak, ki je imel doslej posla z Italijani, tudi Čehoslovaki uvidevajo njihovo zahrbtno naravo. Italijanski predlog, da mora tudi Čehoslovaška plačati avstro-ogrske dolgove, podpihavanja madžarskih boljševikov i. t. d. so jih že skoro čisto spametovala. Sedaj pa je odkrita nova laška lopovščina. Italija stoji v zvezi z madžarskim oboroževanjem, tako glase poročila, ki prihajajo z Dunaja. Ugotovljeno je namreč, da pošiljajo Italijani Horthyju in njegovi vojski zadnje dni velike množine orožja in municije. Madžarska akcija pa je naperjena v prvi vrsti proti Čehoslovakom, Rumunom ter Jugoslovanom.

Nemčija podala odgovor. Dopisni urad poroča, da je nemški zunanji minister podal generalnemu tajniku mirovne konference odgovor nemške vlade na noto zaveznikov, glede ratifikacije versailleske pogodbe.

Resolucija ameriških strokovnih organizacij. Reuterjev urad poroča: Konferenca strokovnih organizacij je sprejela sklep v katerem naproša naj se zadeva ameriške zveze hitro

reši. Konferenca se je nadalje izrazila za državno kontrolo nad železnicami, za ratifikacijo mirovne pogodbe ter dogovora o Zvezi narodov.

Trgovsko-financijsna pogajanja v Parizu. Listi poročajo, da se pogajanja naših ministrov v Parizu v finančno-trgovskem oziru dobro razvijajo. Drašković in Stojanović sta konferirala s francoskim ministrom ločeno od mirovne konference. Kakor doznajemo sta zastopala ministra mnenje da bi se moralo obravnavati vprašanje predujma in finančno vprašanje popolnoma ločeno od vprašanja nabav, ki jih namerava Francija izvesti v naši državi. Iz ameriških krogov doznajemo, da je sklenila neka ameriška banka ponuditi naši državi posojilo 500 milijonov dolarjev za nabave v Ameriki. Želeli pa bi bilo, da se ta svota ne uporabi samo za nakup, temveč da se en del izplača tudi v gotovini.

Vrhovni svet in bivši kralj Nikita. Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča iz Pariza, da je prejel vrhovni svet na dan prihoda regenta Aleksandra v Pariz, noto vlade bivšega črnogorskega kralja Nikite. V noti se zahteva, da Črnagora ne sme biti vezana z nobenimi dogovori, ki jih bodo podpisali delegati kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker hoče Črnagora skleniti poseben mir z Nemčijo, Avstrijo in Bolgarijo. Vrhovni zavezniški svet je sklenil, da sploh ne odgovori na to noto.

Nemški zakon o zasledovanju vojnih zločincev. Nemški državni zbor je sprejel zakon o zasledovanju vojnih zločincev in vseh onih, ki so pregrešili proti vojnim zakonom. V antantnih deželah avstrijski, češki, srbski, hrvaški in slovenski vojniki, ki so imela Nemčija toliko energije, da bo nastopila proti onim, ki so storili toliko zla v po Nemcih zasedenem ozemlju. Zakonska osnova predlaga, naj prevzamejo tozadevno delo merodajna državna sodišča in naj se naloži državnim nadodvetnikom, da postopajo z vsemi strogo po zakonu in sicer tudi v slučajih, ako so zločinstva te vrste storjena v inozemstvu. Do sedaj nemški kazenski zakon ni vseboval odredbe v zasledovanju kaznivih dejanj, izvršenih v inozemstvu.

Za novega švicarskega predsednika je izvoljen zvezni svetnik Schulthess.

Dnevne vesti.

† **Pisatelj Peter Bohinjec.** 14. t. m. je umrl v Dupljah na Gorenjskem, pisatelj in župnik Peter Bohinjec.

Javna predavanja bo začela prirejati po Novem letu Zveza prosvetnih društev, ki ima začasno sedež v Celju. Predavati so že obljubili številni odlični kulturni delavci kot: pesnik Oto Zupančič, pisatelj Fran Albrecht, profesor Anton Melik - Lobača, prof. dr. Klejšič, pisatelj dr. Jože Glonar, prof. in pisatelj dr. Grošelj, zdravnik dr. Mirko Černič, zdravnik dr. Zlokar, pisatelj dr. Ivan Lah, prof. M. Pirc, prof. dr. Pivko i. dr. Pritegnili pa bodo tudi brate Hrvate in Srbe, če bo kazalo naše občinstvo dovolj zanimanja za predavanja. Pozivljamo vsa nepolitična kulturna društva, da pristopijo k Zvezi ter javijo če in kedaj si želijo predavanja. Stroške predavanj bo trpela deloma Zveza, deloma pa dotično društvo. Slovensko inteligenco pa tem potem prosimo, da se z ljubeznijo oprime predavateljstva in nam javi svoje sodelovanje. Odbor.

Mestni magistrat Maribor je izdal vrednostnice po 20 in 10 vinarjev. Te vrednostnice se dobe pri mestni blagajni vsak dan med uradnimi uradi in sicer 20 vinarske že sedaj, 10 vinarske pa v začetku prihodnjega tedna, kar naj blagovoli slavno občinstvo vzeti na znanje.

Pisatelj in zdravnik Alojzij Kraigher je imenovan za ravnatelja deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Meja zopet odprta. Ker se je markiranje bankovcev končalo, je promet z inozemstvom zopet odprt.

Osrednja uprava južne železnice se namerava preseliti z Dunaja v Pariz.

Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje je dovolilo vsem profesionalnim novinarjem in vsem nameščencem v uredništvih nakazila na živila, kakor so dovoljena državnim uradnikom.

Kuratorij mestnega deškega zavetišča se obrača do človekoljubnega mariborskega meščanstva zlasti do trgovcev s uljudno prošnjo, da blagovolijo prispevati za omenjen zavod. Letošnje leto preskrbuje zavod 48 dečkov iz najrevnejših mestnih slojev, večinoma sirot, dnevno s toplim kosilom in malo južino. Ker so ti gojenci večinoma brez obnove ali tople obleke, jih namerava odbor za Božič odarovati s prepotrebni obualom in obleko. Ker pa odbor ne more nositi tolikih stroškov, zato apelira na človekoljubna srca, da mu po možnosti pripomorejo s prispevki in natura, tako z obutvijo, novimi in starimi oblačili, kakor tudi z živili. Darove sprejema vsak dan od 9. ure dop. do 5. ure pop. vodstvo mestnega deškega zavetišča v Schmidererjevi ul. št. 26/1. Prispevki bodo objavljeni v mariborskih dnevnikih.

Imena mesecev. V „Sloven-kem Narodu“ se zavzema g. Fr. G.—r. za enotno imenovanje mesecev, če se ne pri vseh naših jugoslovenskih bratih pa vsaj pri nas Slovencih. Mi se s tem popolnoma strinjamo. Ker rabijo že Srbi izključno te latinska imena in mi Slovenci tudi po veliki večini, zakaj bi jih ne rabili še oni redki, ki jih še vedno skušajo pisati po domače? Istotako naj bi tudi bratje Hrvati popuštali v takem sicer malem kostnem ali vendar zelo važnem vprašanju, ker sicer se nikoli ne bomo razumeli.

Knjigoveška stavka končana. Postedovalcu g. dr. Wi dišerju se je posrečilo privesti do končnega sporazuma pogajanja med delodajalci in delojemalci, tako da je tudi ta stavka končno končana.

Agronomsko fakulteto ustanovi naša država na beogradski univerzi, tako ne bo treba našim agronomom študirati v tujini.

Nov zakon za podelitev švicarskega državljanstva. Švicarski zvezni svet je sklenil nov zakon radi podelitve švicarskega državljanstva. Po tem zakonu dobe državljanstvo le one osebe, ki so zadnjih 20 let vsaj 10 let prebivale v Švici. Pred vojno je zadostovalo le dveletno, med vojno pa štiriletno bivanje.

Novi davki v Italiji. Kakor poroča beogradska „Demokratija“ se predložijo novemu italijanskemu parlamentu sledeči predlogi o novih davkih: progresivni davek na vojne dobičke od 10—60 odstotkov, progresivni davek 5—25 odstotkov na vsa premoženja, ki presegajo vrednost 20.000 lir ter 50 odstotni davek na zapuščine.

Bolgarska je prodala ves tobak. Amerikanci so pokupili ves pridelek bolgarskega tobaka iz let 1919-20 in 21. Nadalje so si zagotovili nakupno pravico za ves bolgarski tobak za dobo petdesetih let.

Grozna nesreča. Včeraj popoldne je šla neka ženska iz Novevasi v gozd nabirat drva, kjer je našla ročno granato in jo prinesla domov. Zvečer se je zbralo v hiši št. 8 več ljudi, ki so ogledovali najdeno ročno granato. 36 letni Jakob Stuhec, v službi peka Vitlačla na Grajskem trgu v Mariboru, je udaril z granato po kolenu, granata je eksplodirala in razmesarila Stuhca. Težko ranjena sta Anton Majerič, zidar in posestnik, ki je močno ranjen na oči, po celem licu in levi roki ter Franciška Stuhec, žena umrlega, kateri je granata raztrgala tudi koleno. Oba so prepeljali v mestno bolnišnico. Lahko ranjen pa je 15 letni sin Anton Majerič.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico. V preteklem tednu (od 9. do 13. decembra) je iskalo delo 91 moških in 40 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 46 moških in 85 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 85. Od 22. februarja

1919 do 13. decembra 1919 je iskalo delo 5482 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 4483 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1442. Delo iščejo pisarn. moči (moških in ženskih) (44), trgov. pomočniki in prodajalke (53), peki, mlinarji, mesarji (58), natakari in natakarike (26), kovači, ključavničarji, mehaniki, rudarji, krojači, čevljarji, tovarni delavci, služkinje, sobarice, kuharice (67) itd. V delo pa sprejme posredovalnica avtomehanike, kleparje, mizarje, ščetarje, slikarje, vrtnarje, drvarje, oglarje, kuharice, sobarice, služkinje, dekle k živini itd.

Zavarovalnica „Croatia“. Radi zelo razširjenega poslovanja v Sloveniji, odločila je „Croatia“, zavarovalna zadruga v Zagrebu, da za Slovenijo ustanovi v Ljubljani lastno podružnico, vsled česar se dosedanje glavno zastopstvo v Ljubljani spremeni v podružnico. Ravnateljem podružnice imenovan je gosp. Stanko Jesenko, dosedanj glavni zastopnik „Croatiae“ v Ljubljani. Priporočamo najtopleje vsakemu imenovani zavod, ki sprejema zavarovanja za požar, vlom, nezgode in življenje pod najmodernejšimi pogoji. Svoji k svojim!

Slov. mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V četrtek: „Gaudeamus“. Abonn. A-15.

V soboto: „V Ljubljano jo dajmo“ in „Brat sokol“. Abonnement B-14.

V nedeljo: Popoldne „Snegulčica“. Zvečer „Veseli dan ali Matiček se ženi“. Izven abonementa.

Razne vesti.

Združene države bodo kmalu preklicale prepoved točenja žganih pijač. „Žganjarčki“ se tega preklica silno vesele, istotako prodajalci; kajti od časa, kar so žgane pijače prepovedane se je nabralo v različnih zalogah samo žganja za eno milijardo dolarjev. Samo v Chicagu pričakujejo, da se bo oglasilo za dovoljenje žganjetoča nad 4000 obratov, vsled česar bo dobila mestna blagajna 666 000 dolarjev dacije.

Kako se Amerikanci lahko napilejo. Ker so alkoholne pijače v Združenih državah prepovedane, na Cubi pa ne, so sklenili nekateri letalci, da osnujejo zračno zvezo med Združenimi državami in Kubo, katera bo služila glavno v ta namen, da bodo za 125 dolarjev vozili tja in nazaj one gospode, ki jih žeja in ki bi se radi napili.

Mariborska porota.

Maribor, 16. decembra.

Velika „revolucija“ v Mali Nedelji.

Danes se je prvič pričela pod predsedstvom sod. svet. Deva največja razprava najbrže izmed vseh porotnih sodišč v Sloveniji. Če kdaj pri k. k. poroti, danes se nam nehoti nudi vtis, kakor da sedimo pri razburjenju polni dramatični predstavi „Porod Jugoslavije“.

Dejanje, ki se je vršilo v prvih dneh poroda Jugoslavije, tam doli na ptujskem polju, se je v večjih in manjših sličnih prizorih dogajalo skoro po celi Sloveniji, oziroma Jugoslaviji. Komaj je skozi tisočletja tlačen narod zaslužil ime svoboda, se je v svojem nezamernem veselju v prvem trenotku obnašal kot suženj, ki je pretrgal verige in se začel svobodnega — zaveš, svobodnega ga je opijanila do nepremišljenih dejanj, ki bi jih v drugih razmerah morali vsi obsojati kot zločin, največje posurovelosti. Ta zdravi narod tam na rodovitnem dravskem polju si je poleg veselja nad svobodo dal duška tudi svojemu med celo vojno zatajenemu ogorčenju nad tistimi, o katerih je mislil, da so na njegov račun med vojno obogateli. Svobodo in Jugoslavijo so si predstavljali tako, kakor da ne obstoji zanje nikakoršna oblast, — vpili so: „Zdaj imamo Freiheit!“ In ker je bilo takšno razpoloženje vesplošno, zato se danes ne moremo zadosti načuditi, bi rekel, nadnaravni požrtvovalnosti vseh tistih naših vrlih mož, ki so v tistih dneh splošnega anarhičnega razpoloženja vsak na svojem mestu vršili težke odgovorne svoje dolžnosti — to je bilo naše v ljubezni do nove

domovine nedosežno zvesto in značajno uradništvo in moške, ki so kot „Narodni Sveti“ tiste dni vršili eksekutivo krajevnih vlad.

To se nam zdi potrebno povedati v pojasnilo, v boljše razumevanje te velike „revolucije“ v Mali Nedelji. Koliko se jih je to „revolucije“ udeležilo, se ni dalo ugotoviti. Obtoženih je toliko, da se je razprava morala razdeliti. To pot je obtoženih 11 sokrivcev, 19 jih pride še je prihodnjič na vrsto. Javni obtožitelj je z njimi milo postal — sam uvažujoč tedanje razmere psihologijo mase; obtožuje jih samo radi — plenenja.

Ko so ljudje zvedeli, da je stare Avstrije konec in so se pričeli vračati razpoloženi vojniki domov, so bili uverjeni, da je zdaj pravi čas pustiti svojim strastem prosti tok. In ker se je med kmečkim ljudstvom za časa vojne nabralo največ srda proti trgovcem, so se obrnili najprej proti temu stanu.

Pričelo se je že v prvih dneh novembra pri Sv. Tomažu. Ljudje so se zbirali v večje oddelke in si hoteli prilastiti na cenen način česar so najbolj potrebovali. Izprva je šlo še precej pošteno. Prihajali so v trgovine in zahtevali blago po cenah, ki so jo sami določili. Toda že enkrat na krivem potu, je razpaljena ljudska strast drla nevzdržena naprej. Iz nasilnega nakupa so prešli v plenenje, ropanje in brezmiselno vničevanje.

Energični nastop onih, ki so v tem razdivjanem vrvenju ohranili mirno kri in smisel za javni red, je podivjanim plenilcem zaustavil pot z enim samim strelom.

(Dalje sledi).

Najnovejša poročila.

Fuzija vseh demokratičnih strank.

Beograd, 16. dec. Zastopniki samostalne, napredne in liberalne stranke iz moravskega okružja so sklenili, da prekinajo z vsemi dosedanjimi strankarskimi tradicijami ter da nastopijo pri prihodnjih volitvah s skupno listo, kot enotna stranka. Po inicijativi, došli iz naroda, se tako Demokratska zajednica spremeni v Demokratsko Stranko.

Rešitev vprašanja uradniških plač.

Beograd, 16. decembra. Vprašanje uradniških dnevnic še ni rešeno. Sedaj proučuje komisija, ki ji je to vprašanje poverjeno, koliko bi stalo državo to novo povišanje. Končna odločitev bo vsled tega odvisna od finančne zmoglosti naše države. Na seji ministrskega sveta se je razpravljalo o povišanju doklad državnih uradnikov. Določilo se je, da se povišajo vse doklade, razen aktivitetnih in staniarskih doklad po že znani lestvici od 40—120%.

General Caviglia reški guverner.

Rim, 15. decembra. Semkaj je došel general Caviglia s tremi spremljevalci ter konferiral z državnim podtajnikom za zunanje stvari. Trdi se, da bo general Caviglia imenovan za generalnega guvernerja na Reki, dočim se D'Annunzio v sporazumu z laško vlado umakne z Reke.

Denjikin zasedel Mohilev.

Lyons, 16. decembra. (brežji) Kakor poročajo iz Besarabije, so čete generala Denjikina zasedle mesto Mohilev ob Dnjestr. Več članov ukrajinske vlade je radi tega pobegnilo v Hotin, med njimi tudi ukrajinski ministrski predsednik Petruszevicz. V Hotinu se nahaja tudi nadvojvoda Viljem Habsburški, ki je član generalnega štaba generala Petljure.

Italijansko-francoski zavarovalninski dogovor.

Rim, 16. decembra. Uradni list prinaša kraljev dekret, ki potrjuje francosko-italijanski dogovor glede delavske zavarovalnine.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru.

Mala oznaila.

Šofer se sprejme pri okrajnem glavarstvu v Mariborn. Predstavi se naj v sobi št. 16, I. nadstropje. 3-3

Samostojen neoženjen mož, več hrvatskega ali slovenskega jezika v govoru in pisavi, dobi službo s popolno prehrano na posestvu Ternovec-Krapinske toplice, kamor naj se vpošljejo ponudbe z zahtevo plače in prepisi sprave. 3-2

Neoženjenega moža za moljenje krav potrebuje posestvo Ternovec-Krapinske toplice. Hrana v hiši. 3-2

Temna lončena peč, dobro ohranjena, skoraj uova, se proda. Vpraša se Reiterjeva ulica št. 5 pri hišniku. 2-2

Nova salonska suknja z telovnikom in več novih otroških oblek ali posameznih delov oblek se proda. Evgenova cesta št. 8, II. nadst., levo. 3-1

Ženitna ponudba. Železničar, 34 let star, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo. Pohištvo potrebno. Pisma naj se pošljejo na upravo tega lista pod »126«. 2-1

Velika plemenska svinja in nekaj prašičev na prodaj v Studencih, Karlova cesta št. 24. 2-1

Kraljevsko slovensko gledališče v Ljubljani potrebuje

I. tenoriste

za zbor. Izurjeni pevci se naj oglašijo. Ker dobivajo lepo gažo, imajo sigurno existenco. Razventega jim je dana prilika, da obiskujejo konservatorij ter si izpopolnijo svoje znanje.

2 strugarja

za izdelovanje različnih držajev za svedre itd., spretni delavci, se za takoj iščejo. Ponudbe z označbo družinskih razmer je poslati na

Prvo jugoslovansko tovarno kopit in drugih lesnih izdelkov Loka pri Žusmu.

Cigaretne stročnice

cigaretni papir, mariborske in druge razglednice, pisemski papir, barvni traki vsake širokosti, ogljeni papir za pisalne stroje po najnižji ceni pri trdki

Stadler & Schmid, Maribor
Vetrinjska ulica št. 30 3-1

„IDEAL“

Fran Josipa Maribor Vetrinjska cesta št. 9. ulica št. 16

Svetlolikalnica

Pralnica :: Čistilnica
za ženske in moške obleke.

Vodstvo odlikovano na razstavi v Parizu 1914

Spetjaliteta! O vratniki K 1-10
Zapestnice „1-20“

Za božič

priporočam po najnižjih cenah:

Južno sadje:

Rozine la, sveže, letošnje
Fige v vencih la, sočne
Fige sultan in v sodčkih
Vložene la bosanske slive
Lepi sočni rožiči
Orehi v luščinah in izluščeni
Mandelji v luščinah
Istrijski lešniki
Pomaranče in mandarine
Granatna jabolka
Sveže indijske kaktusove fige
Fin cvetlični med
Kanditi in
Pecivo za božično drevo

Vsake vrste

Čokolade »Domus«
Mlečna čokolada »Kohler«
Amerikanske sadne konzerve in kompoti
Čaj, kava, kakao
Ital. vermut in marsala
Konjak in rum za čaj

Vinko Hmelak, Maribor
Stolni trg št. 6

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Mobilni atelje za gospe in gospode.
Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga svakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epolete.

Otvoritev trgovine!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjaja, da sva otvorila

trgovino z mešanim blagom

v Vetrinjski ulici št. 30, ter se cenj. odjemalcem s točno in solidno postrežbo najtopeje priporočava.

Z odličnim spoštovanjem

Stadler & Schmid.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Sir

trapistovski, polnomasten, lepi hlebi od 1-3 kg,

imperial sir

in neprehud

liptavski sir

vsaka količina

sardelna pasta v tubah

lepe velike

visške sardele

(v solni omaki)

italijanski paradižnični sok

Mix Pickles

(vložena melanzna zelenjava). 2-1

Najnižje cene! Solidna postrežba!
Vinko Hmelak, Maribor
Stolni trg št. 6.

Restavracija in hotel

pri „Zamorcu“

(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. — Prostoren vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

Instalacijo

plina, vodovoda, parne kurjave itd.

Jožef Hrastnik

Mozart ulica št. 58

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo i. t. d. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot trdka z la. referencami.

Import in Eksport

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno združno“ v Mariboru.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 8 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eakontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.